

2026-09-23 Nr. NV-2526

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-26-999(2) TAIS-26-10047(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO TURTO KONFISKAVIMO ĮSTATYMO NR. XIII-2825 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO PAKEITIMO BEI KODEKSO PAPILDMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, BAUDŽIAMOJO KODEKSO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JAIS SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ (toliau – Įstatymų projektai)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Vidaus reikalų ministerija Teisingumo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-09-22	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymų projektais siekiama į nacionalinę teisę perkelti 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1260 dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo nuostatas, kurios turi būti perkeltos iki 2026 m. lapkričio 23 d., o taip pat sustiprinti organizuoto nusikalstamumo, korupcijos ir savanaudiškų nusikaltimų prevenciją.

2024 m. balandžio 24 d. buvo priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1260 dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo (toliau – Direktyva), kuria siekiama padaryti turto susigrąžinimo sistemą veiksmingesnę. Nemaža dalis nacionalinės teisės atitinka Direktyvos nuostatas, tačiau turi būti tobulinamos.

Direktyvoje papildomai reikalaujama sudaryti galimybes imtis neatidėliotinų veiksmų siekiant išsaugoti turtą, kol bus išduotas nutarimas šį turtą įšaldyti, ir apriboti tokių neatidėliotinų veiksmų galiojimą; atlikti turto, kuris galėtų tapti nutarimo konfiskuoti objektu, vertinimą, kad būtų kuo labiau sumažintos numatomos jo valdymo išlaidos ir iki tokio turto realizavimo būtų išsaugota jo vertė; užtikrinti galimybę turtą, kuris yra nutarimo įšaldyti objektas, perduoti arba parduoti anksčiau nei priimamas galutinis nutarimas konfiskuoti; imtis būtinų priemonių, kad būtų galima konfiskuoti turtą, nustatytą atliekant su nusikalstama veika susijusį tyrimą; užtikrinti, kad būtų galima atsekti ir nustatyti turtą, kuris turi būti įšaldytas ir konfiskuotas, net ir priėmus galutinį apkaltinamąjį ir kt.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Baudžiamojo proceso kodeksu siūloma:

- numatyti papildomus subjektus - ikiteisminio tyrimo pareigūną, galintį neatidėliotiniais atvejais skirti laikiną nuosavybės teisės apribojimą – turto įšaldymą nedelsiant, ir turto tyrimą atliekančios institucijos įgaliotą pareigūną, kai neatidėliotiniais atvejais reikia skirti turto areštą, o prokurorui pavesti užtikrinti šių pareigūnų sprendimo teisėtumą;
- numatyti papildomas nuostatas dėl turto, į kurį apribota ar planuojama apriboti nuosavybės teisė, valdymo išlaidų mažinimo ir vertės išsaugojimo vertinimo, sprendimo konfiskuoti priėmimo, parduoti (perduoti), numatant šio proceso tvarką bei teisių užtikrinimo priemones;

- įtvirtinti turto tyrimo inicijavimo nuostatas, išsprendžiant problemą, kuomet turto tyrimo metu iš užsienio valstybių kompetentingų institucijų nėra gaunama informacijos dėl Įstatyme numatytos procedūros vertinimo kaip atsietos nuo baudžiamojo proceso.

Kriminalinės žvalgybos įstatymo, Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo, Civilinio proceso kodekso pakeitimo įstatymų projektuose tikslinamos nuorodos į Įstatymą, jos suderinamos su naujuoju Įstatymo pavadinimu bei Direktyvos nuostatose įtvirtinta formuluote – „nepagrįstai įgyto turto konfiskavimas“.

Siūloma Civilinio turto konfiskavimo įstatymo pavadinimą pakeisti į Nepagrįstai įgyto turto konfiskavimo įstatymą, nes taip būtų sudarytos prielaidos efektyvesniam tarptautiniam bendradarbiavimui ir palengvintų susižinojimą, ir jame siūloma:

- įtvirtinti taikaus susitarimo dėl nepagrįstai įgyto turto konfiskavimo pabaigos sudarymo galimybę (asmuo, kuriam įteiktas pranešimas apie galimą nepagrįstai įgyto turto konfiskavimą, įgytų teisę kreiptis į prokurorą dėl taikaus susitarimo sudarymo, kurios teisėtumą tvirtintų teismas);

- atsisakyti galiojančiame teisiniame reguliavime nurodyto nusikalstamų veikų sąrašo, jį apibrėžiant labai sunkių, sunkių ir apysunkių nusikalstamų kategorijomis, papildomai nustatant sąlygą, kad nepagrįstai įgyto turto konfiskavimo procedūra gali būti inicijuojama tik dėl tų nusikalstamų veikų, iš kurių padarymo buvo turėta ar galėta turėti turtinės naudos;

- sumažinti galiojančiame teisiniame reguliavime nustatytą 2 000 BBND turto vertės (Eur) slenkstį, įgalinantį taikyti nepagrįstai įgyto turto konfiskavimą, iki 900 BBND turto vertės (Eur) dydžio, sistemiškai nepagrįstai įgyto turto

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

konfiskavimo instituto taikymo ribas suderinti su baudžiamosios teisės sistemoje vartojama „labai didelės vertės“ turto samprata, kartu užtikrinant, kad nepagrįstai įgyto turto konfiskavimas būtų taikomas tik reikšmingo turto ir teisėtų pajamų neatitikimo atvejais;

- nustatyti, kad ir tais atvejais, kai nesąžiningo įgijėjo turimas turtas yra paslėptas, suvartotas, perleistas kitam asmeniui ar jo konfiskavimas negalimas dėl kitų priežasčių, iš nesąžiningo įgijėjo galėtų būti išieškoma šio turto vertė atitinkanti pinigų suma.

Valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo įstatymo pakeitimo projektu siūloma reglamentuoti operatyvų informacijos, kuri reikalinga kitos ES valstybės narės kompetentingai institucijai, siekiančiai rasti ir išaldyti esantį ar galintį būti ES nusikalstamu būdu įgytą turtą, pateikimą, terminus, valstybių gautų prašymų nagrinėjimo ir siuntimo tvarką; nustatyti, kad priėmęs nutarimą taikyti neatidėliotinus veiksmus turtui išsaugoti įgaliotas pareigūnas turi teisę nurodyti finansų įstaigoms arba kitoms institucijoms ar subjektams sustabdyti operacijas su turtu dėl kurio išsaugojimo imamasi neatidėliotinių veiksmų; reglamentuoti ir Lietuvos Respublikos kompetentingų institucijų prašymų imtis neatidėliotinių veiksmų išsaugoti turtą išsiuntimo į kitas ES valstybes nares tvarką.

Į šį Įstatymų projektų paketą, siekiant užtikrinti visų 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1260 dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo nuostatų perkėlimą į nacionalinę teisę laiku ir vienu metu, papildomai įtrauktas BK projektas, kuris buvo derinamas su suinteresuotomis institucijomis ir teikiamas Vyriausybei kaip Baudžiamojo kodekso 72(3), 242, 243 ir 282(1) straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto 1-oji dalis.

Atsižvelgiant į Direktyvoje nustatytą jos nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę datą, įstatymų įsigaliojimas numatomas nuo 2026 m. lapkričio 23 d.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☒Taip ☐Ne

Įstatymams įgyvendinti reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų Išteklų agentūroje prie Vidaus reikalų ministerijos papildomų pareigybių, kurioms būtų pavesta atlikti turto, kuriam paskirtas laikinas nuosavybės teisių apibojimas arba areštas, valdymo išlaidų mažinimo ir vertės išsaugojimo vertinimą (2027 m. - 201 tūkst. Eur (iš jų 142 tūkst. Eur darbo užmokesčiui); 2028 m. – 215 tūkst. Eur (iš jų 174 tūkst. Eur darbo užmokesčiui) ir 2029 m. – 218 tūkst. Eur (iš jų 174 tūkst. Eur darbo užmokesčiui), įsteigimui. Atkreiptinas dėmesys, kad nurodomas papildomas valstybės biudžeto lėšų poreikis vertintinas formuojant 2027-2029 m. valstybės biudžeto projektą.

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKymo IŠLAIDOS) ☐ Taip ☒ Ne	GYVENTOJAMS	☐ Taip ☒ Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐ Taip ☒ Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐ Taip ☒ Ne
Įstatymų projektų rengėjai neidentifikuoja administracinės naštos bei prisitaikymo išlaidų poreikio.		

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☒TM ☒FM ☐AM ☐EIM ☐EM ☐KAM ☐KM ☐SADM ☐SAM ☐SM ☐ŠMSM ☐URM ☐VRM ☐ŽŪM ☐LSA
☐Verslo asociacijos ☐Profesinės asociacijos ☐Nevyriausybinių organizacijų ☒Kita

Baudžiamojo proceso kodekso projektas derintas su Generaline prokuratūra, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Policijos departamentu, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, Valstybine mokesčių inspekcija, Nacionaline teismų administracija. Į Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės pastabą dėl pakartotinio suinteresuotų institucijų pastabų ir pasiūlymų, derinimo atsižvelgta. 2026 m. rugsėjo 9 d. organizuotame tarpinstituciniame pasitarime Teisingumo ministerijos, Nacionalinės teismų administracijos, Policijos departamento, Generalinės prokuratūros, Specialiųjų tyrimų tarnybos pastabos ir pasiūlymai suderinti darbo tvarka. Pagal Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas patikslintas Įstatymo projektas ir papildytas Įstatymų projektų aiškinamasis raštas.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų ir pasiūlymų Įstatymų projektams neturi (2026 m. rugsėjo 18 d. išvada Nr. NV-2497).

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Nėra

PAŽYMĄ PARENGĖ

Artūras Norkevičius

Viešojo valdymo grupė, vyresnysis patarėjas

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA